

Zəngəzur dəhlizinin açılması Orta dəhliz üzərindən əlavə 15 milyon ton yükün daşınmasına imkan verəcək

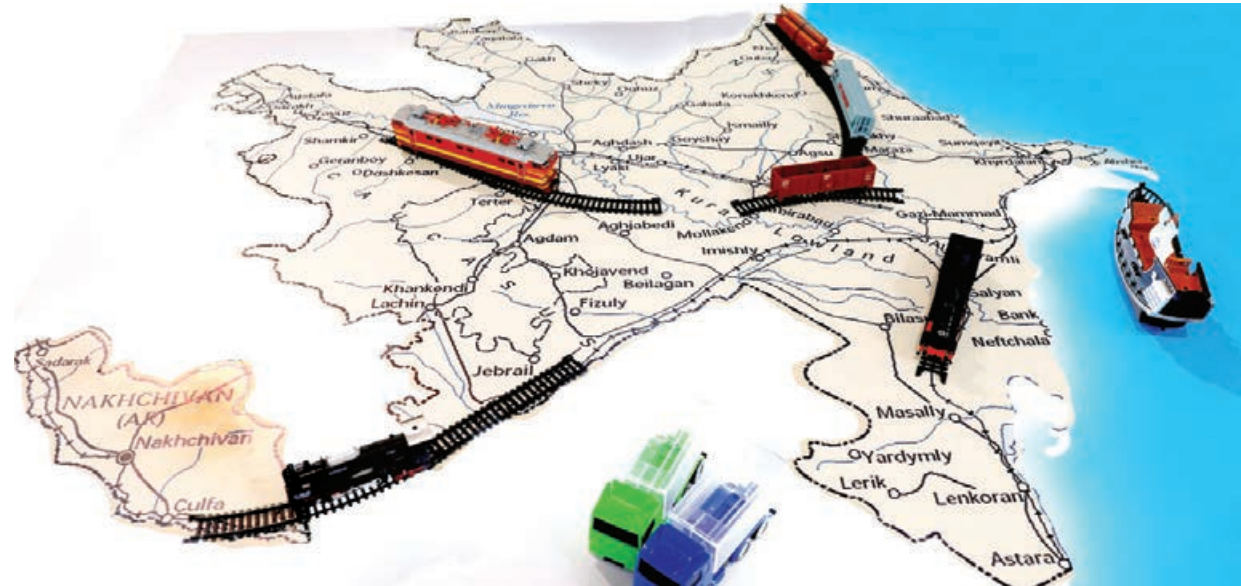
Bu da hər il ölkəmiz üçün 3 milyard dollar qazanc deməkdir

Bu gün dünyada baş verən gərgin geosiyasi vəziyyət, o cümlədən Rusiya-Ukrayna müharibəsi və Qırmızı dəniz-Süveyş kanalı boyunca yaranan hərbi münaqişələr iki ənənəvi global ticarət marşrutlarını iflic vəziyyətə salıb. O səbəbdən hazırda Orta dəhliz beynəlxalq aləmdə təhlükəsiz və iqtisadi cəhətdən səmərəli yeganə marşrut kimi qəbul olunur.

Əvvəllər bu dəhlizin fəaliyyə-tində ən çox maraq göstərən tərəf Çin idi. İndi Avropada da dəhlizə olan maraq son dərəcə artıb. Səbəbi bəllidir: Rusiya-Ukrayna müharibə-si üzündən Asiya ilə Avropa arasın-da mühüm ticarət dəhlizinin nə vaxt fəaliyyət göstərəcəyi və Cənub marşrutunda təhlükənin nə vaxt bi-təcəyi məlum deyil. Üstəlik, ABŞ-İsrail-İran müharibəsi qlobal logisti-kada yeni problemlər yaradıb.

Bunların fonunda Prezident İlham Əliyevlə Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Antonio Koştanın Bakıda birgə mətbuat üçün imzala-

dıqları bəyanatın 8-ci bəndində bəyan etdikləri mövqə təsadüfi deyil: "Prezidentlər Azərbaycanın regional daşımalarda, xüsusilə də Orta dəhliz vasitəsilə Qara dəniz, Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya arasında nəqliyyat, ticarət, enerji və rəqəmsallaşma sahələrində əlaqələrin gücləndirilməsində oynadığı aparıcı rolunu vurğulayıblar. Avropa İttifaqı "Qlobal Qapı" çərçivəsində daşımalar, digər müvafiq mexanizmlər, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikasında dəmir yolunun müasirləşdirilməsinə dəstək, həmçinin TRİPP-in icrası üzrə davam edən səylərlə bağlı Azərbaycanla əməkdaşlığa sadıqlığını bir daha təsdiqləyib. Onlar "Qlobal Qapı" təşəbbüsü çərçivəsində Azərbaycan-Aİ iqtisadi əməkdaşlığını və sərmayələrini gücləndirmək üçün İqtisadi Əməkdaşlıq üzrə Yüksək səviyyəli İşçi Qrupunun yaradılmasını alqışlayıblar".



Orta dəhlizə olan marağın artmasına səbəb olan amillərdən biri də Zəngəzur dəhlizinin (TRIPP) açılması barədə Vaşinqtonda Ermənistanla Azərbaycan arasında sənədin imzalanmasıdır. Artıq bu gün hamı qəbul edir ki, Orta dəhlizdə mühüm segmentinə çevriləcək Zən-

gəzur dəhlizi yüklərin fasiləsiz və daha qısa marşrutla daşınmasında önəmli rol oynayacaq.

Milli Məclisin deputatı, iqtisadçı Vüqar Bayramov bildirir ki, Orta dəhliz üzərindən daşınan yüklərin 10-15 faizinin Zəngəzur dəhlizindən keçəcəyi halda ölkəmiz yaxın gələ-

cəkdə ildə 3 milyard dollar tranzit
gəlir əldə etmək imkanı qazanacaq.
V.Bayramov bunu ABŞ və İsrailin
İrana qarşı müharibəyə başladıqdan
sonra regionda geosiyasi təhdidlərin
daha da artması ilə əlaqələndirib:
"Bölgədəki yeni düzən Azərbaycan
və Ermənistan arasında nəqliyyat və

eləcə də iqtisadi əlaqələrin yenidən bərpasını daha da aktuallaşdırıb. İki ölkə arasındakı münasibətlərdə mühüm məqamlardan biri də Zəngəzur dəhlizinin istifadəyə verilməsidir. Dəhlizin bir elementi olacaq "Beynəlxalq Sülh və Rifah Naminə Tramp Marşrutu"nun (TRIPP) inşası Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan arasında quru nəqliyyatının bərpasına imkan verəcək".

Deputat həmçinin onu da bildirib ki, 15 milyon ton ötürmə potensialı olacaq Zəngəzur dəhlizi eyni zamanda regionun inkişafına xüsusi töhfə verəcək: "Yaxın gələcəkdə Orta dəhlizin mühüm seqmentinə çevriləcək Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanın geosiyasi mövqeyinin daha da möhkəmlənməsinə xidmət etməklə yanaşı, region dövlətlərinin gəlirlərinin artmasına da imkan yaradacaq. Qitələr arasındakı ticarət dövriyyəsinin 200 milyard dollar artacağı gözlənilir".

"Orta və Zəngəzur dəhlizləri
əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar

açır. Regional əməkdaşlıqlar təkcə iqtisadi deyil, regionlar, cəmiyyətlər arasında körpü deməkdir" - bunu isə Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) Ağsaqqallar Şurasının sədri Binəli Yıldırım XIII Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində çıxış edərkən deyib. Qonaq dünyada münaqişələr fonunda baş verən prosesləri belə qiymətləndirib: "Son qlobal proseslər göstərir ki, Orta dəhliz, Zəngəzur dəhlizi kimi alternativ əlaqələrin əhəmiyyəti danılmazdır, əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar açır". Binəli Yıldırım həmçinin bildirib ki, ABŞ-nin İranla münaqişəsi logistika əlaqələrinə mənfi təsir edir, ona görə şəxələndirilmiş və əhatəli nəqliyyat dəhlizlərinin getdikcə iqtisadi əhəmiyyəti artır: "Hazırda Çinlə Avropa arasında ticarət dövriyyəsi 800 milyard dollardan artıqdır. Demək olar ki, illik 1 trilyon dollara çatır. Ona görə də Orta dəhlizin əhəmiyyəti beynəlxalq səviyyədə getdikcə artır".

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"